

Asia: VN/35056/2025

Lausuntopyyntö maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta susikiintiöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriön asetukseen alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026

Viite VN/35056/2025

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry (myöhemmin piiri) ei kannata suden kannanhoidollisen metsästyksen sallimista. Susi on edelleen Suomessa erittäin uhanalainen, eikä suotuisan suojelun tasoa ole saavutettu. Piirin mielestä nykyinen vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupajärjestelmä on toimiva tapa vähentää susien aiheuttamia vahinkoja ihmisille.

Susien määrä

Piiri kritisoi asetuksen perustumista marraskuun 2025 kanta-arvioon, koska tämä arvio sisältää saman vuoden pennut, joiden kuolleisuus on korkea, ravintotilanteesta riippuen jopa 50%. LUKEn mukaan talven aikana susien yksilömäärä vähenee keskimäärin 19%. Luonnollisen poistuman lisäksi vaikuttavat myös poikkeusluvilla tapetut yksilöt, liikennekuolemat ja poliisin päätöksellä lopetetut yksilöt.

Pohjois-Karjalan maakunnan alueella voidaan todeta salametsästyksen olevan huomattava ongelma, koska esimerkiksi Lieksan alueella susien määrä ei ole noussut edellisen kannanhoidollisen metsästyksen kokeilun jälkeen. Kyseinen kokeilu osoittaa myös, ettei laillinen metsästys vähentänyt laitonta salametsästystä.

Suotuisan suojelun taso

Piirin mielestä asetuksen valmistelussa ei ole huomioitu suotuisan suojelutason tarkoittavan myös populaation geneettistä monimuotoisuutta. Tällä hetkellä Suomen susikanta on Luonnonvarakeskuksen vuonna 2022 julkaiseman selvityksen mukaan jakaantunut voimakkaasti erillisiin itäiseen ja läntiseen susipopulaatioon eikä ole mielekästä tai kestävää katsoa suotuisan suojelun tasoa tai susipopulaation koko Suomen alueen susien määrän kautta.

Luonnonvarakeskuksen vuonna 2021 julkaiseman Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämisen väliraportin mukaan suden pienin geneettisesti elinvoimainen populaatio on 500 yksilöä (Valtonen et al. 2021). Samasta selvityksestä käy ilmi, että edellinen suden kannanhoidollisen metsästyksen kokeilu vuonna 2015 romahdutti sekä susikannan että geneettisen muuntelun määrän. Saman työryhmän loppuraportissa todetaan, että pienin geneettisesti elinvoimainen populaatio on 560 yksilöä (Mäntyniemi et al. 2022).

Yllä olevaan perustuen Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ei pidä perusteltuna väitettä, että suden suotuisan suojelun taso olisi saavutettu Suomessa. Piiri ei myöskään näe, että itseisarvon omaavien luontokappaleiden ja ekologisten kokonaisuuksien tärkeän palasen tilanne voidaan typistää yksittäiseen toimistossa laskettavaan viitearvoon.

Yhteisvaikutukset poikkeuslupien kanssa

Piirin mielestä esitetty erottelu ns. kannanhoidollisen metsästyskiintiön sekä poikkeuslupien kanssa on kestävä. Esitetyllä tavalla toteutettuna samalle alueelle voidaan antaa kannanhoidollisia metsästyslupia sekä poikkeuslupia ilman, että luvulle asetetaan kannan kestäväyteen perustuvaa ylärajaa. Pahimmillaan tämä voi tarkoittaa suhteettoman suurta kokonaispoistumaa, joka voi aiheuttaa susipopulaation romahtamisen.

Esitetyn kaltaisessa alueellisiin kiintiöihin perustuvassa mallissa ei yksilöidä ollenkaan mihin eläinyksilöihin metsästys kohdistuu. Vaarana voi olla ilman metsästyksen huolellista suunnittelua susilaumojen hajottaminen ja mahdollisesti pihoissa vierailevien irtosusien määrän lisääntymiseen.

Vaikutukset Pohjois-Karjalan alueella

Piirin toiminta-alueelle esitetyn Tohmajärven-Kiteen kiintiön alueella on vuosina 2024-2025 poistettu asetusmuistioluonnoksen mukaan kuusi sutta ja kaksi koirasutta. Pelkästään vuoden 2025 aikana alueelta on tähän mennessä jo poistettu poikkeusluvilla kuusi sutta. Tämä osoittaa, että 1) vaikka Suomen luonnonsuojeluliitto on selvityksessään huomannut myös koko Suomen tasolla väärin myönnettyjä poikkeuslupia (Suomen luonnonsuojeluliitto 2025), on poikkeuslupamenettely

kokonaisuudessaan toiminut alueella ja ongelmayksilöiden poistamiseksi ovat paikalliset asukkaat saaneet poikkeuslupia, ja 2) alueen susipopulaatioon kohdistuu jo nyt huomattava metsästyspaine. Ns. Tohmajärvi-Kitee kiintiöalueella tänä vuonna on poistettu poikkeusluvilla jo 5 sutta ja pelkästään tämän syksyn aikana 2 sutta ja aiheutettu hajaannusta laumoihin. Maaliskuun kanta-arviossa keväällä Tohmajärven laumasta määritettiin 2 suden ja Kiteen havaintoalueelta 2 suden DNA-näytteet.

Piiri pitää sinänsä hyvänä, että kaikki koirasudet saadaan poistettua susikannasta. Pohjois-Karjalan itäosien susilaumoista osan on katsottu olevan ns. rajasusia, jotka liikkuvat yli Suomen ja Venäjän valtiorajan. Luonnonvarakeskuksen mukaan tämä liikkuminen on myös tärkeää Suomen susikannan geneettisen monimuotoisuuden turvaamiseksi. Sen vuoksi Tohmajärvi-Kitee -alueelta ei tule poistaa kaikkia susia, mikä nyt näyttää olevan vaarana.

Ei ole kuitenkaan riittävää, että sudet liikkuvat ja lisääntyvät vain Suomen itäisen susipopulaation ja Venäjän Karjalan alueella, vaan tätä liikettä tulisi tapahtua myös Suomen läntisen susipopulaation kanssa ja laajemmalta alueelta Venäjän alueelta. Myös Venäjän Karjalan susipopulaatiossa on huomattu tutkimuksissa huomattavaa sisäsiittoisuutta ja hybridisaatiota (Karelian Scientific Center of the Russian Academy of Sciences 2025). Venäjän Karjalan alueella on myös huomattu, että susien elinmahdollisuuksien rajoittuminen esimerkiksi metsäkadon tuloksena on ajanut susiyskilöitä lähemmäs ihmisasutusta (Governor of the daily 2025).

Lopuksi

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri näkee, että nykyinen vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupajärjestelmä on riittävä työkalu susikannan aiheuttamien haittojen hallintaan ja tätä on käytetty jo tehokkaasti Tohmajärvi-Kitee kiintiömetsästysalueella.

Lähteet:

Governor of the daily. Scientists explained why in Karelia wild animals began to come to people more often. Daily Kapenus webnews. 2023. <https://gubdaily.ru/news/uchenye-obyasnili-pochemu-v-karelii-dikie-zveri-stali-chashhe-vygodit-k-lyudyam/>

Karelian scientific center of the Russian academy of Sciences. Hybrids of wolf and dog for the first time found in the wild of Karelia. Federal State Budgetary Institution of Science Federal Research Center "Karelian Scientific Center of the Russian Academy of Sciences". 2025. <https://new.ras.ru/activities/news/gibridy-volka-i-sobaki-vpervye-obnaruzheny-v-dikoy-prirode-karelii/>

Mäntyniemi, Samu, et al. Suomen Susikannan Suotuisan Suojelutason Viitearvojen Määrittäminen: Loppuraportti 2022. Luonnonvarakeskus, 2022. <http://www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-514-9>

Suomen luonnonsuojeluliitto. Poikkeuslupia susien tappamiseksi on myönnetty väärin perustein. Tiedote. Suomen luonnonsuojeluliiton verkkosivut. 2025.

<https://www.sll.fi/ajankohtaista/poikkeuslupia-susien-tappamiseksi-on-myonnetty-vaarin-perustein/>

Valtonen, Mia, et al. Suomen Susikannan Suotuisen Suojelutason Viitearvojen Määrittäminen: Väli raportti Syyskuu 2021. Luonnonvarakeskus, 2021. <http://www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-277-3>

Saarelainen Antti
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.